

แนวทางพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐาน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าสาป
และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา^{1,2}

Guideline for the Elderly's Potential Development Conducted by
Communities and Elderly Schools Underlying Local Administration
Organizations: A Case Study of Tha Sab Sub-District Municipality and
Lam Phaya Sub-District Administration Organization,
Mueang District, Yala Province^{1,2}

ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์³ สุปรียา นุ่นเกลี้ยง³ ดรุณี พัฒนจินดา³ และวารภรณ์ เพชรช่วย³
Siriluk Khumphiranont³, Supreeya Nunkliang³, Darunee Phattanajinda³ and
Waraporn Pechchuai³

วันรับบทความ 12 ตุลาคม 2565

วันแก้ไขบทความ 30 พฤศจิกายน 2565

วันตอบรับบทความ 1 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแนวทางพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มคนทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้สูงอายุหรือ

¹ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลา

² บทความวิชาการนี้ผ่านการนำเสนอมาจากการประชุมวิชาการระดับชาติทางรัฐประศาสนศาสตร์ ครั้งที่ 15 ของสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี วันที่ 11 - 12 ตุลาคม พ.ศ. 2565

³ ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์, สุปรียา นุ่นเกลี้ยง, ดรุณี พัฒนจินดาและวารภรณ์ เพชรช่วย, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

³ Siriluk Khumphiranont, Supreeya Nunkliang, Darunee Phattanajinda, and Waraporn Pechchuai, Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University, 95000, Thailand, Email address: siriluk.k@yru.ac.th

สมาชิกครัวเรือนผู้สูงอายุ และตัวแทนบุคลากรที่ทำงานสนับสนุนผู้สูงอายุ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่าสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D = 0.83) และแนวทางพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D = 0.63) ข้อเสนอแนะคือท้องถิ่นควรพัฒนาช่องทางการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนงานจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: การเรียนรู้ตลอดชีวิต, ผู้สูงอายุ, ชุมชนเป็นฐาน, โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐาน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this quantitative research were to study problems of life-long learning and guideline for the elderly's potential development conducted by communities and elderly schools underlying local administration organizations. Sample of 378 participants consisted of officers working for local administration organizations, the elderly or members of the elderly's households, and representatives of officers working to support the elderly. Research instrument was a questionnaire that collected data which, later, were analyzed to find out percentages, means and standard deviations. Outcomes of the study showed that problems of the elderly's life-long learning management in the local administration organizations were in a moderate level ($\bar{X} = 3.14$, S.D = 0.83). Meanwhile, the guideline for the elderly's potential development conducted by communities and elderly schools underlying local administration organizations was, overall, in a high level ($\bar{X} = 3.77$, S.D = 0.63). Suggestions noted by the samples were that the organizations should offer more learning opportunities and facilitate the elderly to access various learning sources. Moreover, technology should be used to improve learning management that properly fulfills the elderly's needs.

Keywords: Life-long Learning, Elderly, Community-based, Elderly School-based, Local Administration Organization

บทนำ

สถานการณ์ประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างมากและเป็นภาระของรัฐ ชุมชน และครอบครัวในการดูแลสุขภาพ ค่าใช้จ่ายในการยังชีพที่ต้องสูงขึ้น และต้องเตรียมพร้อมมรดกทรัพย์ากร สร้างบุคลากร ปรับบทบาทหน้าที่และเพิ่มการประสานงานขององค์กร/หน่วยงาน แก๊ไขและปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ พัฒนารูปแบบและระบบต่างๆ ในการให้บริการด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียมกันแก่ผู้สูงอายุ การเตรียมพร้อมของระบบกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุต้องใช้องค์ความรู้เสริมสิ่งที่เป็นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนนั้น ๆ แต่ปัจจุบันศักยภาพและความพร้อมมีความต่างกันของกลุ่มผู้สูงอายุ ทั้งประสบการณ์การใช้ชีวิต ทักษะ องค์ความรู้ หรือภูมิปัญญาที่จะใช้ฐานของการเรียนรู้ ซึ่งแนวทางการส่งเสริมการศึกษาให้กับผู้สูงอายุสอดคล้องกับแผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุปี พ.ศ. 2546 ตลอดจนปฎิญญาผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2542 ข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสทางการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้าน ข้อที่ 4 กล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยตามความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า และข้อที่ 6 ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้มีบทบาทและส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันและกับบุคคลทุกวัย สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2557) ในการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุควรจะมีมือกันทั้งภาครัฐและเอกชนตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชนและประเทศ โดยเฉพาะการร่วมกันกระตุ้นเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สร้างความรู้สึที่ดีต่อตนเอง ตระหนักในคุณค่าของตนเองที่มีต่อบุคคลอื่น การใช้ชีวิตในบั้นปลาย การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ การปรับตัวทางด้านสังคมและจิตใจ

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในงานเบี่ยงชีพ กองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552 แต่จากข้อจำกัดด้านงบประมาณ และความจำเป็นเร่งด่วน ภารกิจในการดูแลผู้สูงอายุอาจอยู่ในลำดับท้าย ๆ ของการดำเนินงาน (ประสพโชค ต้นสาโรจน์, 2559) ดังนั้น การแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุให้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นโครงสร้างเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่า (Value-Based Ecosystem) เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรมที่อยู่บนฐานของความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับท้องถิ่นในการผลักดันการเพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้สูงอายุให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและสามารถสร้างคุณค่าในตัวเอง และสามารถแบ่งปันถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ช่วยเหลือชุมชนเป็นสิ่งที่น่าสนใจค้นหา โดยการท้าววิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเทศบาลตำบลท่าสาป และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับภารกิจด้านผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าสาปและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าสาปและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าสาปและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา
2. ได้แนวทางพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าสาปและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา

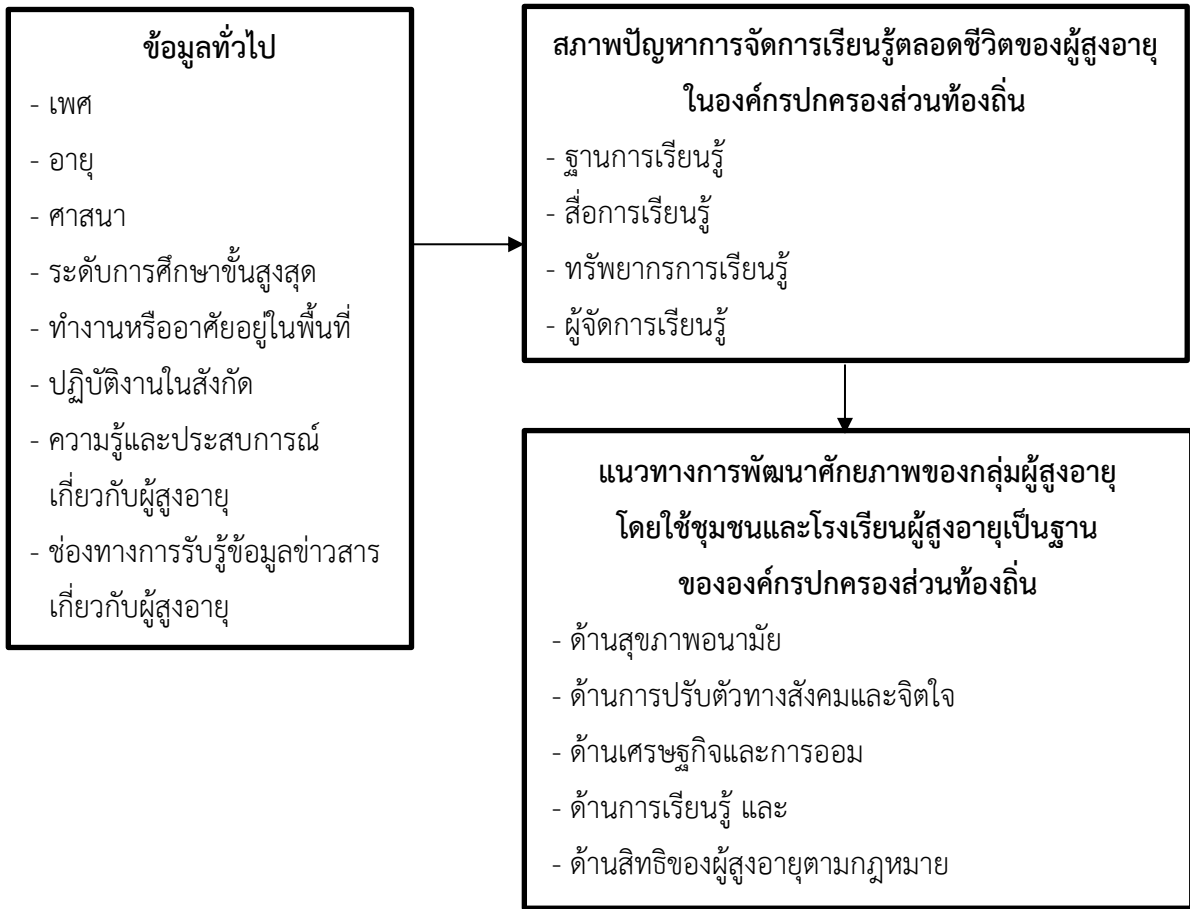
ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา คือ การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ครอบคลุมฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ทรัพยากรการเรียนรู้ ผู้จัดการเรียนรู้ ส่วนประเด็นการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุครอบคลุมเนื้อหา/กิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการปรับตัว ทางสังคมและจิตใจ ด้านเศรษฐกิจและการออม ด้านการเรียนรู้ และด้านสิทธิของผู้สูงอายุ ตามกฎหมาย
2. ด้านพื้นที่ คือกำหนดพื้นที่นำร่องการศึกษา คือเทศบาลตำบลท่าสาป และองค์การบริหารส่วนตำบล ลำพะยา เนื่องจากหน่วยงานท้องถิ่นมีศักยภาพด้านการบริหารจัดการที่ดี และมีกลุ่มชมรมผู้สูงอายุและหน่วยงานภาคีด้านผู้สูงอายุที่เข้มแข็ง
3. ด้านประชากร คือ ประชาชน 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ทำงานในเทศบาลตำบลท่าสาป และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ของทั้ง 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มที่ 3 ตัวแทนบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรัฐ และไม่ใชรัฐที่ทำงานสนับสนุนช่วยเหลือและส่งเสริมผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ ในระดับตำบล และระดับจังหวัด

ทั้งนี้ การวิจัยเรื่องดังกล่าว คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น (X) คือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล

ตัวแปรตาม (Y) คือ สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ และการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือประชาชน 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มคนทำงานในเทศบาลตำบลท่าสาป และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา 2) กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ของทั้ง 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) ตัวแทนบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรัฐ และไม่ใช่อำนาจที่ทำงานสนับสนุนช่วยเหลือและส่งเสริมผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ ในระดับตำบล ละครดับจังหวัด โดยผู้วิจัยได้สำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยแบ่งเป็นเป็นตำบล คือ ตำบลลำพะยา ตำบลท่าสาป และหน่วยงานภาครัฐที่สนับสนุนงานผู้สูงอายุและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยเน้นความสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบปลายปิด ประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไป มีคำถาม จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าสาปและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา มีคำถาม 4 ด้าน รวมคำถาม 18 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าเสาและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา มีคำถาม 5 ด้าน รวมคำถาม 23 ข้อ

ทั้งนี้ ส่วน 2 -3 มีมาตรวัดแบบ Rating Scale มีคำตอบให้เลือก และเกณฑ์การให้คะแนนเหมือนกัน กล่าวคือ มาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย และน้อย เกณฑ์การให้คะแนน และการแบ่งระดับคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเป็น	5
มาก	ให้คะแนนเป็น	4
ปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	3
น้อย	ให้คะแนนเป็น	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น	1

สำหรับการแบ่งระดับคะแนน ก็เช่นเดียวกัน คะแนนเฉลี่ยแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ประสานหน่วยงานและขอความอนุเคราะห์ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล โดยเครื่องมือแบบสอบถามจะประสานกับหน่วยงานท้องถิ่นช่วยรวบรวม ผ่านเจ้าหน้าที่สมาชิกสภาท้องถิ่น และอสม.

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1-2

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 65.9 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.6 ส่วนใหญ่เป็นศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 50.3 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 32.3 ส่วนใหญ่มีสถานที่ทำงานหรืออาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าเสามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา คิดเป็นร้อยละ 45.3 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสังกัดกลุ่มผู้สูงอายุ/ครอบครัวผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 18.9 โดยจะมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุผ่านการอบรมโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 20.8 โดยส่วนใหญ่มีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มากที่สุด คือ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 14.3

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณี เทศบาลตำบลท่าสาป และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา

ตารางที่ 1 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลตำบลท่าสาปและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
1. ฐานการเรียนรู้					
1	การจัดกิจกรรมสุขภาพมีสาระความรู้การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุไม่หลากหลาย	64.00	3.20	0.84	ปานกลาง
2	การจัดกิจกรรมดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุมีเนื้อหาไม่ตรงกับสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุ	59.20	2.96	0.84	ปานกลาง
3	ความชัดเจนและการวัดผลของฐานการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมของผู้สูงอายุวัดผลได้ค่อนข้างยาก	64.20	3.21	0.80	ปานกลาง
4	ขาดการสำรวจและวิเคราะห์การจัดทำหลักสูตรอบรมอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม	62.00	3.10	0.87	ปานกลาง
5	การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุไม่มีการจำแนกเฉพาะกลุ่ม และไม่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุบางกลุ่ม	62.20	3.11	0.86	ปานกลาง
6	ขาดการอบรมหรือช่องทางการให้ความรู้ทางสื่อ Social อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีแก่ผู้สูงอายุ	64.60	3.23	0.89	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวมฐานการเรียนรู้		62.80	3.14	0.68	ปานกลาง
2. ด้านสื่อการเรียนรู้					
7	สื่อการสอน/สื่อสาธิตให้กับผู้สูงอายุไม่หลากหลาย	63.20	3.16	0.81	ปานกลาง
8	สื่อการสอน/สื่อสาธิตให้กับผู้สูงอายุเข้าใจยาก	64.60	3.23	0.83	ปานกลาง
9	ปัญหาด้านการอ่านออกเขียนได้ และการคำนวณเป็นข้อจำกัดในการศึกษาเรียนรู้ของผู้สูงอายุ	66.20	3.31	0.85	ปานกลาง
ความพึงพอใจโดยรวมด้านสื่อการเรียนรู้		64.60	3.23	0.72	ปานกลาง

ตารางที่ 1 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลตำบลท่าสาปและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
ด้านทรัพยากรการเรียนรู้					
10	อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดอบรมอาชีพแก่ผู้สูงอายุไม่ทั่วถึงและไม่อยู่ในสภาพการใช้งาน	65.20	3.26	0.92	ปานกลาง
11	สถานที่ อาคาร และพื้นที่การจัดการเรียนรู้กับผู้สูงอายุขาดการดูแลและปรับปรุง ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมอบรมแก่ผู้สูงอายุ	62.40	3.12	0.98	ปานกลาง
12	ขาดการส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อมและบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	61.20	3.06	0.95	ปานกลาง
13	ไม่มีการสำรวจและจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุในแต่ละชุมชน	60.40	3.02	0.97	ปานกลาง
14	ข้อมูลศักยภาพและความรู้ของผู้สูงอายุขาดการจัดระบบและจัดการข้อมูล ขาดการนำมาใช้วิเคราะห์แก้ปัญหาและวางแผนส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ	62.60	3.13	0.90	ปานกลาง
15	ผู้สูงอายุหลังเกษียณมักมีแนวคิดไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา เช่น การเรียนรู้อาชีพของคนเกษียณ	62.20	3.11	0.88	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านทรัพยากรการเรียนรู้		62.40	3.12	0.78	ปานกลาง
ด้านผู้จัดการเรียนรู้					
16	ผู้จัดการการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุทำงานแบบตั้งรับ	61.40	3.07	0.90	ปานกลาง
17	ผู้จัดการการเรียนรู้ให้แก่ผู้สูงอายุทำงานไม่บูรณาการในภารกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน	61.00	3.05	0.94	ปานกลาง

ตารางที่ 1 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลตำบลท่าเสาและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
ด้านผู้จัดการเรียนรู้					
18	ผู้จัดการการเรียนรู้ขาดการออกแบบกิจกรรมใหม่ๆที่สอดคล้องกับปัจจุบัน	61.80	3.09	0.97	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมด้านผู้จัดการเรียนรู้		61.40	3.07	0.85	ปานกลาง
สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุโดยภาพรวม		62.80	3.14	0.66	ปานกลาง

จากตารางสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.14, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านสื่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านสื่อการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.23, S.D. = 0.72) โดยเฉพาะประเด็นย่อยว่าปัญหาด้านการอ่านออกเขียนได้ และการคำนวณเป็นข้อจำกัดในการศึกษาเรียนรู้ของผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.31, S.D. = 0.85)

ด้านฐานการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านฐานการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.14, S.D. = 0.68) โดยเฉพาะประเด็นย่อยว่าปัญหาขาดการอบรมหรือช่องทางการให้ความรู้ทางสื่อ Social อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีแก่ผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.23, S.D. = 0.89)

ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านทรัพยากรการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.12, S.D. = 0.78) โดยเฉพาะประเด็นย่อยว่าปัญหาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดอบรมอาชีพแก่ผู้สูงอายุไม่ทั่วถึง และไม่อยู่ในสภาพการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.26, S.D. = 0.92)

ด้านผู้จัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านผู้จัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.07, S.D. = 0.85) โดยเฉพาะประเด็นย่อยว่าปัญหาผู้จัดการการเรียนรู้ขาดการออกแบบกิจกรรมใหม่ๆที่สอดคล้องกับปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.09, S.D. = 0.97)

3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าเสาปและองค์การบริหาร ส่วนตำบลลำพะยา

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าเสาป และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา

ข้อ	รายการ	ร้อยละ	ระดับความคิดเห็น		
			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ
1. ด้านสุขภาพอนามัย (ต่อ)					
1.1	ต้องการให้มีการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุผ่านกลุ่มอสม.แบบรายบุคคล	76.40	3.82	0.73	มาก
1.2	ดูแลและส่งเสริมสุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุโดยสร้างระบบและกลไกเครือข่ายการดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุ	76.00	3.80	0.74	มาก
1.3	สร้างสรรค์กิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนผู้สูงอายุตามบริบทชุมชนเพื่อส่งเสริมเรียนรู้สุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ	75.80	3.79	0.75	มาก
1.4	ต้องการได้รับคำแนะนำการปรึกษาเกี่ยวกับความรู้และการป้องกันโรคที่พบบ่อยของผู้สูงอายุโดยเจ้าหน้าที่ของรพ.สต. แบบใกล้ชิด/เชิงรุก	77.20	3.86	0.71	มาก
1.5	ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสนใจเรียนรู้การดูแลสุขภาพด้วยตนเองผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต /ออนไลน์	72.80	3.64	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านสุขภาพอนามัย		75.60	3.78	0.61	มาก
2. ด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจ					
2.1	ส่งเสริมผู้สูงอายุให้ทำกิจกรรมพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้ชีวิตบั้นปลายหรือในอนาคตกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ	75.60	3.78	0.75	มาก
2.2	ส่งเสริมทักษะการใช้เวลาว่างหรือผ่อนคลายให้กับผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนผู้สูงอายุ เช่น งานฝีมือ ศิลปะและหัตถกรรม เป็นต้น	76.80	3.84	0.80	มาก

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าสาป และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ร้อยละ	ระดับความคิดเห็น		
			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
2.3	สนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมงานสังคัมพบปะและงานประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชน	76.60	3.83	0.77	มาก
2.4	การพัฒนาตนของผู้สูงอายุโดยใช้การฝึกสมาธิและบริหารจิตใจผ่านการร่วมกิจกรรมขององค์กรศาสนา เช่น วัด มัสยิด	76.80	3.84	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจ		76.40	3.82	0.68	มาก
3. ด้านเศรษฐกิจและการออม					
3.1	สร้างกลุ่มอาชีพเสริมหลังเกษียณอายุผ่านช่องทางกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ	75.40	3.77	0.87	มาก
3.2	เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่สนใจทำอาชีพเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานของกลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชนที่มีผู้สูงอายุร่วมทำงานด้วย	76.00	3.80	0.84	มาก
3.3	ส่งเสริมผู้สูงอายุให้ทำเกษตรแบบประณีตเพื่อลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	74.80	3.74	0.83	มาก
3.4	ส่งเสริมการเข้าอบรมการตลาดออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุ	71.60	3.58	0.93	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวมด้านเศรษฐกิจและการออม		74.40	3.72	0.78	มาก
4. ด้านการเรียนรู้					
4.1	ผู้สูงอายุต้องเรียนรู้การช่วยเหลือตนเองจากกลุ่มอาสาหรือกลุ่มกู่ชีพกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือภัยอันตรายแบบเบื้องต้น	73.60	3.68	0.90	มาก
4.2	ส่งเสริมให้สมาชิกครอบครัวผู้สูงอายุรู้จักการใช้ Application เพื่อการดูแลผู้สูงอายุด้านสุขภาพและด้านอื่น ๆ	73.00	3.65	0.94	มาก
4.3	มีช่องทางข่าวสารของราชการและโครงการของรัฐต่าง ๆ ผ่านวิทยุชุมชน/หอกระจาย	72.40	3.62	0.88	มาก

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าสาป และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
4.4	ส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่จากโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน	73.00	3.65	0.88	มาก
4.5	ส่งเสริมผู้สูงอายุโดยสร้างกลุ่ม Line ครอบครัวยุต่าง ๆ ที่มีผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลและช่วยเหลือพึ่งพากัน	72.40	3.62	0.92	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมด้านการเรียนรู้		72.80	3.64	0.78	มาก
5. ด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย					
5.1	สร้างความตระหนักผู้สูงอายุให้ตระหนักในสิทธิที่พึงได้รับจากรัฐเช่น สิทธิได้รับการศึกษาฟรีแบบถ้วนหน้าผ่านการชี้แนะของแกนนำอาสาสมัคร/หน่วยงานท้องถิ่น	75.80	3.79	0.84	มาก
5.2	ผู้สูงอายุต้องการบริการสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ เช่น การซ่อมแซมที่อยู่อาศัยจากหน่วยงานท้องถิ่น	76.60	3.83	0.81	มาก
5.3	ผู้สูงอายุต้องการบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงมาตรฐานเดียวกันจากสถานพยาบาลในชุมชน	78.00	3.90	0.77	มาก
5.4	เพิ่มช่องทางติดตามสิทธิสวัสดิการผู้สูงอายุด้วยตนเอง /ครอบครัว	78.00	3.90	0.81	มาก
5.5	ควรให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ข่าวสารจากโรงเรียนผู้สูงอายุเกี่ยวกับด้านสิทธิบริการทางสังคมของรัฐเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	77.60	3.88	0.84	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย		77.20	3.86	0.73	มาก
รวมค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุทุกด้าน		75.40	3.77	0.63	มาก

จากตารางสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯ ในประเด็นด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมายโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.73) โดยเฉพาะประเด็นย่อยเกี่ยวกับผู้สูงอายุต้องการบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงมาตรฐานเดียวกันจากสถานพยาบาลในชุมชนและเพิ่มช่องทางติดตามสิทธิสวัสดิการผู้สูงอายุด้วยตนเอง /ครอบครัว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.77 และ S.D. = 0.81)

ด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯ ในประเด็นด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.68) โดยเฉพาะประเด็นย่อยเกี่ยวกับส่งเสริมทักษะการใช้เวลาว่างหรือผ่อนคลายให้กับผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนผู้สูงอายุ เช่น งานฝีมือ ศิลปะและหัตถกรรม เป็นต้น และการพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุโดยใช้การฝึกสมาธิและบริหารจัดการใจผ่านการร่วมกิจกรรมขององค์กรศาสนา เช่น วัด มัสยิด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และค่า S.D. เท่ากัน ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.80)

ด้านสุขภาพอนามัย กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯ ในประเด็นด้านสุขภาพอนามัย โดยภาพรวม อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.61) โดยเฉพาะประเด็นต้องการได้รับคำแนะนำการปรึกษาเกี่ยวกับความรู้และการป้องกันโรคที่พบบ่อยของผู้สูงอายุโดยเจ้าหน้าที่ของ รพ.สต. แบบใกล้ชิด/เชิงรุกมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.71)

ด้านเศรษฐกิจและการออม กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯ ในประเด็นด้านเศรษฐกิจและการออม โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.78) โดยเฉพาะประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่สนใจทำอาชีพเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานของกลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชนที่มีผู้สูงอายุร่วมทำงานด้วย ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.84)

ด้านการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯ ในประเด็นด้านการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.78) โดยเฉพาะประเด็นย่อยเกี่ยวกับผู้สูงอายุต้องเรียนรู้การช่วยเหลือตนเองจากกลุ่มอาสาหรือกลุ่มกู้ชีพกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือภัยอันตรายแบบเบื้องต้นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.90)

อภิปรายผล

1. สรุปผลวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลา สามารถอภิปรายได้ว่า

สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลาโดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.83) โดยเฉพาะด้านสื่อการเรียนรู้ และฐานการเรียนรู้ มีประเด็นที่น่าสนใจในด้านสื่อการเรียนรู้ว่าปัญหาด้านการอ่านออกเขียนได้ และการคำนวณเป็นข้อจำกัดในการศึกษาเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ส่วนฐานการเรียนรู้พบว่าขาดการอบรมหรือช่องทางการให้ความรู้ทางสื่อ Social อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีแก่ผู้สูงอายุ และความชัดเจน และการวัดผลของฐานการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมของผู้สูงอายุวัดผลได้ค่อนข้างยาก และด้านทรัพยากรการเรียนรู้ว่าอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดอบรมอาชีพแก่ผู้สูงอายุไม่ทั่วถึง และไม่อยู่ในสภาพการใช้ และข้อมูลศักยภาพและความรู้ของผู้สูงอายุขาดการจัดระบบและจัดการข้อมูล ขาดการนำมาใช้วิเคราะห์แก้ปัญหาและวางแผนส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์, ไพบุลย์ พงษ์แสงพันธ์, และอนามัย เทศกะทีก (2557) พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ พบว่าปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและด้านการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มอายุมีความแตกต่างกัน และในงานวิจัยของฐิติกาญจน์ อัครกุล (2562) พบ สภาพปัญหาว่ามีผู้สูงอายุจำนวนมากที่ไม่ได้ใช้เวลาในการเรียนรู้ ซึ่งอาจสะท้อนได้ 2 มิติ คือ การให้นิยามเกี่ยวกับการเรียนรู้ในกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ครอบคลุมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับช่วงวัย และการนำนโยบายไปปฏิบัติจริงที่ต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

2. สรุปผลวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลา สามารถอภิปรายได้ว่า

การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.63) โดยเฉพาะด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย และด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบประเด็นด้านสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย มีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุต้องการบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึงมาตรฐานเดียวกันจากสถานพยาบาลในชุมชน และเพิ่มช่องทางติดตามสิทธิสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้วยตนเอง/ครอบครัว ด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจมีความน่าสนใจเกี่ยวกับส่งเสริมทักษะการใช้เวลาว่าง หรือผ่อนคลายให้กับผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนผู้สูงอายุ เช่น งานฝีมือ ศิลปะ และหัตถกรรม เป็นต้น และการพัฒนาตนเองของผู้สูงอายุโดยใช้การฝึกสมาธิ และบริหารจิตใจผ่านการร่วมกิจกรรมขององค์กรศาสนา เช่น วัด มัสยิด ส่วนด้านสุขภาพอนามัยมีประเด็นน่าสนใจว่าต้องการได้รับคำแนะนำการปรึกษาเกี่ยวกับความรู้และการป้องกันโรคที่พบบ่อยของผู้สูงอายุ โดยเจ้าหน้าที่ของ รพ.สต. แบบใกล้ชิด/เชิงรุกและต้องการให้มีการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุผ่านกลุ่มอสม.แบบรายบุคคล ส่วนด้านเศรษฐกิจและการออม มีประเด็นน่าสนใจว่าเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่สนใจทำอาชีพเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานของกลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชนที่มีผู้สูงอายุร่วมทำงานด้วย และสร้างกลุ่มอาชีพเสริมหลังเกษียณอายุผ่าน

ช่องทางกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ และด้านการเรียนรู้ มีประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุต้องเรียนรู้การช่วยเหลือตนเองจากกลุ่มอาสาหรือกลุ่มกู้ชีพกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือภัยอันตรายแบบเบื้องต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2554) พบว่าแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของอรสา ธาตวากร (2562) พบว่าแนวทางการส่งเสริมสุขภาพจะต้องส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายต้องส่งเสริมให้ผู้สูงอายুর่วมกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ส่งเสริมให้ดูแลตัวเองได้ และส่งเสริมให้เรียนรู้เทคโนโลยีข่าวสารเพื่อที่จะสามารถอยู่ในยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับงานวิจัยของจริญญา วงษ์พรหม, ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์, นวลฉวี ประเสริฐสุข, และนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2558) พบว่าเกิดการบูรณาการความรู้และกิจกรรมในชุมชนผ่านการสรุปบทเรียนจากประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน และเกิดความยั่งยืนของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน โดยการดำเนินการต่อเนื่องของชุมชนที่ประกอบด้วยแกนนำผู้สูงอายุ คนวัยอื่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน รวมทั้ง การจัดกิจกรรมสัจจรเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และกิจกรรมสานวัยใส่ใจผู้สูงอายุจะดำเนินการหลักร่วมกับชุมชน รวมทั้ง ยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของอาชญญา รัตนอุบล, สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, มนัสวานัน มนัสวานัน, วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา, ปาน กิมปี, ณิชฎลักษณ์ ศรีมีชัย, สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, และระวี สัจจโสภณ (2555) พบว่าแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 หลักสำคัญ คือ การกำหนดเนื้อหา/กิจกรรมการเรียนรู้ การเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการศึกษาและการเรียนรู้การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้หรือสื่อการเรียนรู้ และการวิจัยและพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัย “แนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุโดยชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าเสาปและองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา อำเภอเมืองจังหวัดยะลา” มีข้อค้นพบที่คณะผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ท้องถิ่นควรพัฒนาช่องทางทางการเรียนรู้และการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่หลากหลาย เช่น ตำบลลำพะยา ควรนำระบบออนไลน์มาใช้เสริมหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุในช่วงที่จัดการเรียนปกติไม่ได้

2) ควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนงานจัดการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยครอบคลุมมิติทุกด้านในชุมชนแต่ละประเภทที่มีภูมิหลัง และบริบทต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- จรรย์ญา วงษ์พรหม, ศิริบุณ จงวุฒิเวศย์, นวลฉวี ประเสริฐสุข, และนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ. *วารสาร Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*. 8(3), 41-54.
- ฐิติกาญจน์ อัครกุล. (2562). แบบแผนและปัจจัยกำหนดการใช้เวลาในการเรียนรู้ของผู้สูงอายุไทย. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 14(1), 89-104.
- ทงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข, สุวิชัย โกศัลยวัฒน์, ไพบุลย์ พงษ์แสงพันธ์, และอนามัย เทศกะทีก. (2557). การพัฒนาการเรียนรู้และอาชีพของผู้สูงอายุ: การวิเคราะห์สถานการณ์. <http://dspace.lib.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/1431>
- ประสพโชค ต้นสารโรจน์. (2559). *บทบาทของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีในการดูแลผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/1056?mode=full>.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2557). *สังคมผู้สูงอายุ: นัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ*. <http://www.stouonline/lom/data/sec/Lom12/05-04-02.html>
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2554). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 1)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อรสา ธาตวากร. (2562). การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในภาวะพหุผลทำให้เกิดการยังประโยชน์ด้านสังคม. *วารสารสังคมวิวัฒน์*. 10(3), 39-63.
- อชาญญา รัตนอุบล, สาริพันธ์ ศุภวรรณ, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, มนัสวานัน มนัสวานัน, วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา, ปาน กิมปี, ณีฐลัทธิน ศรีมิชัย, สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล, และระวี สัจจโสภณ. (2555). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษา/การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุ. *วารสารครุศาสตร์*. 40(1), 14-28.